

ordet

Gud og menneske

Børge Haahr Andersen

ordet@k.dk

”Det er ikke for nogen god gerning, vi vil stene dig, men for bespottelse, fordi du, der er et menneske, gør dig selv til Gud.”

Johannesevangeliet 10, 33

DEN FØRSTE KRISTNE KIRKE begyndte hurtigt at besinde sig på, hvem Gud er, hvem Jesus er, hvordan et menneske bliver frikendt i Guds evige dom og andre store spørgsmål. Da man kom til Jesu person, opstod to afveje.

Den første afvej tog udgangspunkt i, at Jesus var et menneske som du og jeg, dog med helt særlige egenskaber. Først for 100 år siden var der en berømt teolog, Bultmann, der mente, at det eneste historiske, vi ved om Jesus, var, at han blev ”pint under Pontius Pilatus”.

Kun som sand Gud og sandt menneske kunne han redde os fra det gudsoprør, som har klæbet til menneskeheden siden urhistorien.

I den anden ende af skalaen har vi den berømte biskop i Oldkirken, Arius, som mente, at Guds Søn var et menneske med de særlige egenskaber, at han var den første person. Gud skabte forud for verden. At universet blev skabt ved ham, og at han blev et menneske i tidens fylde.

Men kirken afviste, at Jesus var et særligt menneske, den første skabning forud for englene eller på anden måde en skabning.

Den anden afvej gik ud på, at Jesus var guddommelig i sin person, og at han i tidens fylde antog en kropslig skikkelse, så kun den indviede kunne se, at han var Gud og ikke menneske. Lidt ligesom den græske folkeforsamling, der hyldede Paulus og Barnabas med ordene: ”Guderne er i menneskeskikkelse kommet ned til os” (Ap.G. 14, 11).

Over for de to afveje: Jesus er menneske og ikke Gud, og – Jesus er Gud og ikke menneske, fastholdt den kristne menighed den enkle læsning af evangelierne, at Jesus er helt og fuldt menneske og samtidig helt og fuldt Gud. Kun ved at formulere det som et paradoks for vores forstand kunne de komme til rette med Bibelens vidnesbyrd.

Hvorfor er det vigtigt? Jo, svarede de kristne i oldkirken. Uden det kunne Jesu gerning for at redde os ikke have evig betydning. Kun som sand Gud og sandt menneske kunne han redde os fra det gudsoprør, som har klæbet til menneskeheden siden urhistorien.

Jøderne anså det for at være blasfemi, at et menneske gjorde sig til Gud. Men da sandheden går op for Thomas og de øvrige disciple, tilbeder de Jesus som Herre og Gud. ■

Børge Haahr Andersen er tidligere sognepræst og rektor ved Dansk Bibel-Institut.

Direktør: Roskilde Festival står kun på civilbefolkningernes side

Signe Lopdrup

KENNETH HOLMEN Pedersen (K) og Lars Lindskov (K) skriver i et debatindlæg i Kristeligt Dagblad den 25. maj, at Roskilde Festival ”stiller sig skulder ved skulder med en islamistisk organisation”. De mener, at Roskilde Festival tager udøvere og synspunkter som gidsler i en politisk dagsorden. Jeg vil begynde med at slå fast, at Roskilde Festival på det kraftigste fordømmer vold mod civile. Det gælder også Hamas’ brutale og umenneskelige handlinger den 7. oktober sidste år.

Holmen Pedersen og Lindskov skriver imidlertid ikke, hvilke konkrete aktiviteter der skulle indikere, at Roskilde Festival støtter en islamistisk organisation, eller hvilke oplysninger de baserer deres påstande på.

På festivalens hjemmeside er vi ellers meget tydelige om det humanitære formål bag de arrangementer på årets festival, der foregår i skyggen af disse tragiske begivenheder.

Anledningen til deres bekymring kan være arrangementet ”Voices of Hope and Peace for Palestine”.

Intentionen bag arrangementet er at fremme dialog og forståelse på tværs af kulturelle skel. Arrangementet skal bygge bro mellem mennesker.

VI HAR BLANDT ANDRE INVITERET den nystiftede sammenslutning Palæstinensisk/Jødisk Alliance, sangerinden Dana Alshihaby, som for nylig gav koncert i Roskilde Domkirke, og den frivilligt drevne og politisk uafhængige forening Danish Palestinian Women Organisation. Til sidst samles alle deltagerne, også de unge festivalgæster, om et måltid mad.

Arrangementet er ikke udtryk for politisk stillingtagen, men for festivalens humanitære og almennyttige virke. Det er dialog og håb for fred, som vi sætter på programmet – ikke konflikten og krigen.

Roskilde Festival har en mangeårig tradition for at afspejle tidens aktuelle samtaler og debatter, også de alvorlige og svære. Lige nu er unge i hele verden stærkt optaget af

Som arrangør af en af Danmarks største ungdomskulturelle begivenheder har Foreningen Roskilde Festival et ansvar for at indgyde håb blandt festivalgæsterne.

begivenhederne i Gaza, som store dele af verdenssamfundet anser som en humanitær katastrofe og resultatet af en langvarig og meget uheldig konflikt med store menneskelige tab på begge sider.

Skulle man overhovedet tale om at vælge side, står Foreningen Roskilde Festival udelukkende på civilbefolkningernes side.

Jeg anerkender, at det er en meget følelsesladet og kompleks situation, hvor mennesker alt for hurtigt kan misforstå hinanden. Derfor har vi for nylig ændret titlen på

ovenstående arrangement, fordi vi blev opmærksomme på, at den oprindelige titel (”Solidarity for Palestine”) kunne opleves som polariserende.

Som arrangør af en af Danmarks største ungdomskulturelle begivenheder har Foreningen Roskilde Festival et ansvar for at indgyde håb blandt festivalgæsterne.

Det ansvar tager vi meget alvorligt i programmens kulturmoder og debatter.

FORENINGEN ROSKILDE FESTIVAL tager også dette ansvar meget alvorligt i sit generelle humanitære og almennyttige virke. Det sker især gennem donation af det økonomiske overskud til organisationer, der hjælper civile i nogle af verdens værste brændpunkter.

I 2024 har foreningen udloppet cirka 1,1 million kroner til Læger uden Grænser og Dansk Røde Kors. Pengene går til medicinsk hjælpearbejde og psykologisk og social støtte til børn og unge i Gaza. ■

Signe Lopdrup er administrerende direktør for Roskilde Festival.

KRISTELIGT DAGBLADS KRONIK ONSDAG DEN 29. MAJ 2024

kronik | Verdenssundhedsorganisationen (WHO) udgav i 2022 en plan for forebyggelse og behandling af hjernesygdomme.

Nu er det Danmarks tur til at handle, så vi kan skabe et bedre, sammenhængende patientforløb på tværs af sundhedsvæsenet

Vi har brug for en national hjerneplan

Tina Nørgaard Munch med flere

I DANMARK RAMMES TUSINDER af danskere hvert år af en sygdom i hjerne- eller nervesystemet. Som samfund står vi derfor over for et stort problem, for når sygdom rammer den enkelte, er det ofte med store konsekvenser for både den syge og de pårørende.

Ifølge ”Hjernerapporten” fra 2020 betyder hjernesygdomme øget dødelighed, og de koster det danske samfund dyrt. Mere end 100 milliarder kroner anslås udgifterne hvert år til i form af tabt arbejdsfortjeneste og behandlings- og plejeudgifter, alene for de mest hyppige hjernesygdomme som depression og demens. Derudover er der et betydeligt mørketal af danskere, som ikke behandles.

Hjernesygdomme er en bred betegnelse for neurologiske og psykiatriske lidelser. Uanset om det er migræne, epilepsi, blodprop, blodning, angst eller skizofreni, har sygdommene alle det tilfælles, at de rammer hjerne- og nervesystemet, og at de i mange tilfælde har langvarige eller livslange følger.

IKKE OVERRASKENDE ER hjernesygdomme derfor ikke kun en udfordring i Danmark. Verden over medvirker hjernesygdomme i betydelig grad til, at social- og sundhedssektorer er pressede, og WHO har udnævnt hjerne- og nervesygdomme til at være en af de helt store trusler for både folkesundhed og samfundsøkonomi.

I juni 2022 udkom WHO derfor med en klar anbefaling til, at man nationalt fokuserer på, hvordan vi kan styrke

hjernensundheden. Flere af vores nabo-lande som Norge, Tyskland, Finland og Schweiz har allerede lavet hjerneplaner, mens arbejdet er begyndt i lande som Østrig, Sverige og Italien.

I Danmark har vi nu taget de første spadestik til også at komme i gang med det vigtige arbejde.

Ifølge ”Hjernerapporten” fra 2020 betyder hjernesygdomme øget dødelighed, og de koster det danske samfund dyrt.

Det skyldes vi patienterne og hinanden. Lundbeck initierede og finansierede i efteråret en række rundbordsmøder med eksperter fra patientforeninger, lægevidenskabelige selskaber og faglige organisationer, og det er på den baggrund, at vi har udarbejdet en række fælles bud på, hvad en dansk hjerneplan skal indeholde.

Vi tror på, at en hjerneplan vil fremme en bedre behandling til gavn for patienter, pårørende og samfundet, sikre en bedre udnyttelse af sundhedsvæsenets knappe ressourcer og ikke mindst være med til at sikre en større og bedre helhedsforståelse af sygdomme i hjernen.

NOGLE HJERNE- OG nervesygdomme er dødelige, mens andre kan behandles eller varer resten af livet. Når sygdommen er velbehandlet og den ramtes hverdagsliv og dagligdagsfunktioner er velunderstøttet, giver det de bedste muligheder for et godt liv.

Tidlige indsatser, der kan forhindre udvikling og forværring af sygdom, er helt afgørende, og rettidig opsporing vil give patienter og pårørende bedre forudsætninger for at leve et godt liv. Men det kræver, at vi får en bedre forståelse for sygdommene generelt i samfundet og for måden, de manifesterer sig på.

For både de psykiatriske lidelser og de fysiske lidelser vil større viden om hjerne- og nervesygdomme være med til en aftabuisering og til at aflive myter og fordomme.

Mange patienter med hjerne- og nervesygdomme har særlige fysiske og kognitive behov, der kræver en sundhedsfaglig opmærksomhed, samtidig med at de ofte har mere end én diagnose.

Rent faktisk lever knap hver tredje dansker med hjernesygdom også med mindst én anden kronisk sygdom. Det gør mødet med sundheds- og social-

▲ Der er brug for en national hjerneplan, skriver en række sundhedsaktører. På billedet ses en patient i en MR-scanner på Rigshospitalet i København. – Foto: Simon Skipper/ Gonzales Photo/Ritzau Scanpix

væsenet særligt komplekst og udfordrende, og mange havner mellem to stole, hvilket stiller store krav til mestring af egen sygdom og til den enkeltes sundhedskompetence. Nogleordet

bliver derfor et sammenhængende patientforløb, hvilket stemmer godt overens med Sundhedsstrukturkommissionens fokus på kædeansvar. Når kommissionens anbefalinger til en sundere struktur for sundhedsvæsenet derfor lander, håber vi, at der er taget højde for udviklingen inden for hjernesygdomme, så vi kan sikre mere sammenhængende forløb for hjernepatienterne.

Hvis det for alvor lykkes os at forebygge og behandle hjernesygdomme, vil det have en lang række afledte effekter på tværs af social-, beskæftigelses- og uddannelsesområdet, fordi flere

kan leve aktive liv, mindske sygedage og bevare tilknytningen til arbejdsmarked eller uddannelsesforløb, når de er velbehandlet. Derfor bør tilgangen til ressourceforbrug ændres og prioritering af hjernesundhed ses som en investering.

Vi har udarbejdet ni anbefalinger til, hvordan vi kan styrke forebyggelse og behandling af hjerne- og nervesygdomme.

Anbefalingerne handler blandt andet om at få en bedre forståelse for sygdommene, der ofte kan være usynlige, om behovet for at mestre egen sygdom for at hjælpe både sig selv og sine pårørende, om at styrke den evidensbaserede viden og sikre, at kliniske behov afspejles i forskningen.

Vi håber, at anbefalingerne kan være afsæt for en politisk debat om behovet for en hjerneplan i Danmark.

En hjerneplan vil bredt set forbedre livet for patienterne og de pårørende. Og det vil gavne vores sundhedsvæsen og samfund. ■

Tina Nørgaard Munch, Dansk Neurokirurgisk Selskab.

Line Lunde Larsen, Dansk Neurologisk Selskab.

Morten Ziebell, Sjællands Universitetshospital.

Maren Eriksen, Migræne & Hovedpineforeningen.

Morten Lorentzen, Hjerneskadeforeningen.

Tanja Nielsen, FOA.

Marianne Skjold, Psykiatrifonden.

Peder Søgaard-Pedersen, DI Life Science.

Bjørn Sperting, Lundbeck.